

บทที่ 8

การศึกษาค้นคว้าและการเขียนบทนิพนธ์

ผลจากการศึกษาค้นคว้าสารสนเทศในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ที่มีการรวบรวมข้อมูลและนำมาเรียบเรียงจัดลำดับอย่างเป็นระเบียบ โดยใช้ภาษาที่ถูกต้อง สละสลวย รวมทั้งมีรูปแบบการนำเสนอที่เป็นมาตรฐาน จะทำให้ได้เป็นงานเขียนชิ้นใหม่ขึ้นมา เรียกว่า บทนิพนธ์

ความหมาย

พวา พันธุ์เมฆา (2535, หน้า 13) ให้ความหมายของการศึกษาค้นคว้าไว้ว่า หมายถึง วิธีหรือกระบวนการที่ผู้เขียนใช้ในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง โดยสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นขั้นตอนอย่างถูกต้อง

รัตพร ชังธาดา (2539, หน้า 144) ให้ความหมายของการศึกษาค้นคว้าไว้ว่า หมายถึง การสืบเสาะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างมีหลักเกณฑ์ คือ ใช้วิธีการหรือกระบวนการที่มีระเบียบแบบแผนเป็นขั้นตอน และสามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การศึกษาค้นคว้า หมายถึง การแสวงหาสารสนเทศในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง และมีการนำสารสนเทศหรือความรู้ที่ได้มานั้นมาเรียบเรียง จัดลำดับอย่างเป็นระเบียบ มีเหตุผล โดยการใช้ภาษาที่ถูกต้อง สละสลวย เพื่อเสนอผลจากการศึกษาค้นคว้า ซึ่งเรียกว่า บทนิพนธ์

ประเภทของบทนิพนธ์

ปัจจุบันการศึกษาในห้องเรียน หรือจากตำราเรียนอย่างเดียวไม่เพียงพอ โดยเฉพาะการศึกษาชั้นอุดมศึกษาขึ้นไป จำเป็นจะต้องมีการค้นคว้าสารสนเทศเพิ่มเติมจากทรัพยากรสารสนเทศประเภทต่างๆ นอกเหนือจากการฟังบรรยายในห้องเรียน การมีนิสัยรักการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เป็นการเพิ่มพูนความรู้ และทำให้เป็นผู้ที่ได้เปรียบในสังคม ในระบบการศึกษาผู้สอนอาจกำหนดให้ผู้เรียนศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม เพื่อประกอบการเรียนวิชาต่างๆ นอกเหนือจากการบรรยาย และการเรียนจากตำราในชั้นเรียน ผลจากการศึกษาค้นคว้านี้จะได้เป็นบทนิพนธ์ขึ้นมา สามารถจำแนกได้ 3 ประเภท (พวา พันธุ์เมฆา, 2535, หน้า 140) คือ

1. รายงาน (report) เป็นการเสนอผลจากการค้นคว้าหรือสำรวจข้อมูลในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามที่ผู้สอนกำหนดหัวข้อให้ หรือผู้ศึกษาเลือกหัวข้อเองตามความสนใจ เพื่อประกอบการเรียนรายวิชาใดวิชาหนึ่ง

2. ภาคนิพนธ์ (term paper) เป็นการเสนอผลจากการค้นคว้าหรือสำรวจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ประกอบการเรียนวิชาใดวิชาหนึ่งเช่นเดียวกับรายงาน แต่มีขอบเขตกว้างขวางและลึกซึ้งกว่า ความยาวของเนื้อหามากกว่ารายงาน กำหนดเวลาในการค้นคว้า นานกว่า ทั่วไปใช้เวลาประมาณ 1 ภาคการศึกษา ดังนั้นในแต่ละรายวิชาผู้เรียนจะได้รับมอบหมายให้ทำภาคนิพนธ์เพียง 1 เรื่อง เท่านั้น

3. ปรินญานิพนธ์ หรือวิทยานิพนธ์ (thesis / dissertation) เป็นผลการศึกษา ค้นคว้าวิจัยหรือสำรวจในการศึกษาดังแต่ระดับที่สูงกว่าปรินญานิพนธ์ขึ้นไป หัวข้อและขอบเขต จะกว้างขวางลึกซึ้งกว่ารายงานและภาคนิพนธ์ มุ่งเน้นให้รู้จักวิธีการค้นคว้าอย่างมีเหตุผล มีระเบียบวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องมา เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มามีความน่าเชื่อถือ รวมทั้ง จะต้องแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ใช้เวลาทำประมาณ 1 ปีเป็นอย่างน้อย

ขั้นตอนการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาค้นคว้าที่ดีควรปฏิบัติเป็นขั้นตอน เพื่อให้ผลที่ได้ออกมามีประสิทธิภาพ มีขั้นตอนดังนี้

1. การเลือกเรื่องหรือกำหนดหัวข้อ เป็นขั้นตอนแรกของการศึกษาค้นคว้า ในกรณีที่ผู้ค้นคว้าเลือกเรื่องเอง ควรเลือกเรื่องที่มีความสนใจ มีความรู้บ้าง หาข้อมูลได้ไม่ยาก และไม่ควรมีขอบเขตกว้างเกินไป ควรเน้นแง่ใดแง่หนึ่ง แต่ไม่ควรแคบเกินไป เพราะจะทำให้เรื่องไม่น่าสนใจ

2. ตำรวจแหล่งข้อมูลพื้นฐาน คือ ขั้นตอนการสำรวจว่ามีข้อมูลเพียงพอที่จะ ค้นคว้าเพื่อเขียนเป็นบทนิพนธ์ และช่วยให้ทราบว่เนื้อหาที่จะศึกษามีขอบเขตอย่างไร การสำรวจแหล่งข้อมูล อาจเริ่มต้นจากบัตรรายการ บัตรบรรณนิวารสาร หรือฐานข้อมูลระบบ โอแพก เพื่อติดตามข้อมูลจากทรัพยากรสารสนเทศที่มีอยู่ในแหล่งสารสนเทศต่างๆ เมื่อพบว่ ตรงกับความต้องการให้จัดบันทึกรายการบรรณานุกรมไว้ในบัตรบันทึก อาจเป็นบัตรขนาด 3 นิ้ว x 5 นิ้ว หรือ 4 นิ้ว x 6 นิ้ว หรือ 5 นิ้ว x 8 นิ้ว ขนาดใดขนาดหนึ่ง การใช้บัตรบันทึกจะช่วย ให้สะดวก เพราะสามารถจัดลำดับได้ง่าย เพิ่มเติมหรือยกเลิกได้สะดวก บัตรแต่ละบัตร

ควรบันทึกรายการบรรณานุกรมเพียง 1 รายการเท่านั้น ควรบันทึกรายละเอียดต่างๆ ให้ครบ พร้อมทั้งเลขเรียกหนังสือ และชื่อแหล่งสารสนเทศไว้ด้วย เพื่อความสะดวกในการค้นหาตัวสารสนเทศต่อไป

ตัวอย่างบัตรบันทึกรายการบรรณานุกรม

สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์. (2540). การใช้บริการห้องสมุดและการเขียนรายงาน
การค้นคว้า (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

↑ รายละเอียดของบรรณานุกรม

020

ส776ก ← เลขเรียกหนังสือ

รท.เทพสตรี ← แหล่งสารสนเทศ

3. การรวบรวมข้อมูล โดยจากการอ่าน การฟัง การสังเกต การสัมภาษณ์ ซึ่งต้องบันทึกไว้ด้วย การบันทึกข้อมูล ทำได้ 3 วิธี คือ

3.1 บันทึกย่อ โดยย่อเอาแต่ใจความสำคัญหรือเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้อง

ตัวอย่าง บัตรบันทึกย่อ

สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์. (2540). การใช้บริการห้องสมุดและการเขียนรายงาน
การค้นคว้า (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

เชิงอรรถ มี 3 ประเภท คือ เชิงอรรถอ้างอิง เชิงอรรถเสริมความ และ
เชิงอรรถโยง

3.2 บันทึกถอดความ เขียนโดยใช้สำนวนของผู้บันทึกเองโดยให้ได้ใจความ ตัวอย่าง บัตรบันทึกถอดความ

สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์. (2540). **การใช้บริการห้องสมุดและการเขียนรายงาน
การค้นคว้า** (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

การเขียนรายงานหรือภาคินพนธ์ที่ดี จะต้องเรียบเรียงจากความรู้
ความคิดของผู้เขียนและค้นคว้าจากเอกสารหรือทรัพยากรสารสนเทศอื่นๆ
ประกอบ และนำมาเรียบเรียงตามโครงเรื่องที่วางไว้ด้วยสำนวนโวหารที่ถูกต้อง
ตามหลักไวยากรณ์ อ่านแล้วเข้าใจง่าย เป็นไปตามลำดับความสัมพันธ์ของเนื้อหา

3.3 บันทึกแบบคัดลอกข้อความ เป็นการคัดลอกข้อความโดยตรง (quotation
note) ทั้งหมดทุกคำ โดยใส่เครื่องหมายอัฒภาค การคัดลอกข้อความระวังอย่าใช้มากเกินไป
ควรใช้ในกรณีจำเป็น เช่น เป็นถ้อยคำที่ไพเราะ หรือข้อความนั้นให้ความหมายดี ชัดเจน
หรือเป็นการยกคำพูดของผู้อื่นมา การคัดลอกมาเพียงบางส่วนถ้ามีข้อความส่วนที่ไม่ได้คัดลอก
จะใช้เครื่องหมายละข้อความ (...) ใส่ไว้แทน

ตัวอย่าง บันทึกแบบคัดลอกข้อความ

สุทธิลักษณ์ อัมพันวงศ์. **การใช้บริการห้องสมุดและการเขียนรายงาน**

การค้นคว้า. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2540.

"เชิงอรรถอ้างอิง คือ เชิงอรรถที่แจ้งให้ทราบว่าข้อความที่ยกมานั้นอยู่ใน
หนังสือหรือสิ่งพิมพ์ใด หน้าใด สำหรับให้ผู้อ่านตรวจสอบดูหรือค้นมาอ่าน
เพิ่มเติม"

4. การวางโครงเรื่อง หลังจากรวบรวมข้อมูล และได้อ่านข้อมูล จะได้แนวคิดการจัดลำดับเรื่องราว เพื่อการนำเสนอเนื้อหาอย่างเป็นระบบ และเกิดความสัมพันธ์กัน โดยการนำบัตรที่บันทึกไว้มาจัดเป็นพวกๆ ตามเนื้อหาเพื่อวางโครงเรื่อง โครงเรื่องเป็นสิ่งที่จำเป็นมากในการศึกษาค้นคว้า เพราะจะช่วยให้เขียนบทนิพนธ์ได้ดี โครงเรื่องมีลักษณะคล้ายสารบัญ จะต้องมีส่วนใหญ่และส่วนย่อยที่สัมพันธ์กันเป็นลำดับ จากหัวข้อที่สำคัญที่สุดตามด้วยหัวข้อที่สำคัญรองลงมา แต่ไม่ควรแบ่งย่อยหลายชั้นเกินไป ชื่อหัวข้อควรเป็นข้อความกะทัดรัด และได้ใจความครอบคลุมเนื้อหา มี 2 แบบ คือ

4.1 การใช้ตัวเลขสลับกับตัวอักษร เช่น
เรื่อง.....

1. (หัวข้อใหญ่)
- ก. (หัวข้อย่อย)
- ข. (หัวข้อย่อย)
 - 1)
 - 2)
 - ก)
 - ข)

4.2 การใช้ตัวเลขกับเครื่องหมายหัวภาค (.) เช่น
เรื่อง.....

1. (หัวข้อใหญ่)
- 1.1 (หัวข้อย่อย)
- 1.2 (หัวข้อย่อย)
 - 1.2.1
 - 1.2.2

5. การเรียบเรียงข้อมูล คือ การนำข้อมูลที่บันทึกมาประมวลเข้าด้วยกัน ตามโครงเรื่องที่วางไว้ เขียนด้วยภาษาของผู้เขียนเองหลีกเลี่ยงการคัดลอกข้อความ การลำดับเรื่องควรมีความต่อเนื่องกัน ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ ไม่ควรใช้ตัวย่อ คำภาษาอังกฤษหากต้องใช้ ให้เขียนเป็นภาษาไทย โดยมีภาษาอังกฤษกำกับอยู่ในเครื่องหมายวงเล็บ

6. การอ้างอิง คือ ข้อความที่บอกแหล่งที่มาของข้อมูลที่น่ามาใช้เรียบเรียง และเพื่อประกาศคุณูปการให้ผู้เขียนข้อมูลนั้นๆ รวมทั้งแสดงข้อเสนอแนะ อภิปรายเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง ที่เรียบเรียง ที่ไม่อาจแทรกไว้ในหน้าของเนื้อหาได้ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ การอ้างอิงท้ายหน้า หรือเชิงอรรถ การอ้างอิงท้ายบท และการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา ซึ่งจะกล่าวถึงโดยละเอียดในหัวข้อหลักการเขียนการอ้างอิง

7. การเขียนบรรณานุกรม การทำบทนิพนธ์ จะต้องมีการค้นคว้าข้อมูลต่างๆ จากทรัพยากรสารสนเทศที่ผู้อื่นได้สร้างสรรค์ไว้เพื่อประกอบการศึกษา ดังนั้นจำเป็นต้องนำรายชื่อทรัพยากรสารสนเทศที่ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้ามาทำเป็นรายชื่อ เรียกว่า บรรณานุกรม ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญมากส่วนหนึ่งของบทนิพนธ์ ซึ่งจะกล่าวถึงโดยละเอียดในหัวข้อหลักการเขียนบรรณานุกรม

การอ้างอิง

1. ความหมายและวัตถุประสงค์ของการอ้างอิง

การอ้างอิง คือ ข้อความที่แจ้งให้ทราบถึงแหล่งที่มาของข้อมูลที่น่ามาใช้เรียบเรียง วัตถุประสงค์เพื่อเป็นหลักฐานการค้นคว้า เป็นการให้เกียรติแก่เจ้าของข้อมูลเดิม และป้องกันการถูกฟ้องร้องละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งการยกข้อความจากงานของผู้อื่นมาเพื่ออ้างอิงมี 2 ลักษณะ คือ

1.1 คัดลอกโดยไม่เปลี่ยนแปลง

1.2 สรุปความ

ซึ่งการยกข้อความจากงานของผู้อื่นมา ไม่ว่าจะในรูปแบบใด จำเป็นต้องบอกแหล่งที่มาข้อความนั้นมา

2. รูปแบบการอ้างอิง

การเรียบเรียงเขียนงานวิชาการ หรือการเขียนรายงานที่มีการยกข้อความหรืออ้างข้อมูลจากแหล่งอื่นๆ มาประกอบนั้น มีรูปแบบการเขียน 3 รูปแบบ คือ 1) การอ้างอิงท้ายหน้าหรือเชิงอรรถ 2) การอ้างอิงท้ายบท และ 3) การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา วิธีการอ้างอิงที่นิยมใช้มากในปัจจุบัน คือ การอ้างอิงแทรกในเนื้อหา และในหน่วยนี้จะกล่าวถึงเฉพาะการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาเท่านั้น

3. หลักการเขียนการอ้างอิงแทรกในเนื้อหา

การอ้างอิงแบบแทรกในเนื้อหา หรือเรียกว่าการอ้างอิงระบบนาม-ปี มีรูปแบบการลงรายการที่ใช้แพร่หลาย 2 รูปแบบ คือ ระบบ MLA (Modern Language Association Style) ใช้อ้างอิงในการเขียนงานวิชาการสาขามนุษยศาสตร์ จึงเรียกอีกชื่อหนึ่ง คือ Humanities Style และระบบ APA (American Psychological Association) ใช้อ้างอิงในการเขียนงานวิชาการสาขาสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ หรือเรียกอีกชื่อหนึ่ง คือ Scientific Style ทั้ง 2 รูปแบบ มีความเหมือนและแตกต่างกันในรายละเอียดปลีกย่อย ดังนั้นในเอกสารนี้ จะกล่าวถึงเฉพาะรูปแบบ APA เท่านั้น โดยเขียนรายการอ้างอิงในวงเล็บเล็ก ท้ายข้อความที่อ้างอิง ซึ่งมีลักษณะ ดังนี้

3.1 ผู้แต่งเป็นคนไทย

(ชื่อ ชื่อสกุล, ปีที่พิมพ์, หน้าที่ใช้อ้างอิง)

(ชาดาศักดิ์ วชิรปรัชญาพจน์, 2522, หน้า 242-247)...

3.2 ผู้แต่งเป็นชาวต่างประเทศ

(ชื่อสกุล, ปีที่พิมพ์, หน้าที่ใช้อ้างอิง)

(Wynar, 1992, p. 330)...

ตัวอย่างการอ้างอิงชื่อผู้แต่งหลังข้อความที่คัดลอกมา

... “เอกสารลายลักษณ์เป็นเครื่องมือที่ดีที่สุดในการถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยี และความรู้สึกทั้งมวลของมนุษยชาติมาแต่อดีตกาลตราบนานทุกวันนี้ แม้ในปัจจุบันเราจะมีวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์ วิทยุทัศน์ แถบบันทึกเสียง แผ่นเสียง ซีดี ดีวีดี คอมพิวเตอร์ ซีดีรอม อินเทอร์เน็ต และฐานข้อมูลรูปแบบอื่นๆ แต่หนังสือก็ยังมีบทบาทสำคัญยิ่งในการให้ความรู้ใหม่ๆ แก่มนุษย์ ยังคงเป็นอาหารปัญญาอันวิเศษสุด เพราะราคาย่อมเยา พกไปได้สะดวก ทั้งอ่านได้ทุกสถานการณ์” (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, 2542, หน้า 11)

3.3 ผู้แต่งเป็นชาวต่างประเทศที่นามสกุลซ้ำกัน ให้ใส่ชื่อต้นด้วย

(R.D. Luce, 1959, p. 5)

(P.A. Luce, 1986, p. 20)

3.4 สิ่งพิมพ์ที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ให้ใช้ชื่อเรื่องแทนตำแหน่งชื่อผู้แต่ง

(เบเกอร์, 2528, หน้า 5)

3.5 ถ้ามีผู้แต่ง 2 คน และไม่เกิน 5 คน ให้ลงทั้งหมด

(วัลลภ สวัสดิวัลลภ, สุเวช ณ หนองคาย, นาริรัตน์ เทียมเมือง, ปทิตดา
สีทองสุก, และชัยเลิศ ปริสุททกุล, 2540, หน้า 21)

(Wasserstein, Zappulla, Rosen, Gerstman, and Rock, 1994, p. 15)

หมายเหตุ คำว่า “และ” ในภาษาอังกฤษให้ใช้เครื่องหมาย “&”

(ampersand) แทน

3.6 ถ้ามีผู้แต่งเกิน 5 คน หรือตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป ให้ลงเฉพาะคนแรก และตาม
ด้วยคำว่า “และคนอื่นๆ” หรือ “et al.”

(กมลลา รุ่งอุทัย, และคนอื่นๆ, 2535, หน้า 13)

(Kosslyn, et al., 1994, p. 2)

3.7 กรณีอ้างอิงผู้แต่งในเนื้อหาแล้ว ให้ระบุเพียงปีที่พิมพ์และเลขหน้าไว้ใน
เครื่องหมาย () เช่น

พวา พันธุ์เมฆา (2535, หน้า 12) ได้กำหนดไว้ว่า....

Wasserstein, Zappulla, Rosen, Gerstman, and Rock (1994, p. 5)....

หมายเหตุ กรณีอ้างอิงผู้แต่งในเนื้อหาแล้ว ถ้าเป็นภาษาอังกฤษ ให้ใช้คำว่า “and”
แทนเครื่องหมาย “&”

ตัวอย่างการอ้างอิงผู้แต่งในเนื้อหา

ในพิธีเปิดการประชุมบรรณารักษ์นานาชาติ ครั้งที่ 65 เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม
พุทธศักราช 2542 ณ ศูนย์ประชุมและแสดงสินค้านานาชาติ กรุงเทพมหานคร
สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2542, หน้า 11) ได้ทรงปาฐกถา
ตอนหนึ่ง ทรงดำรัสถึงความสำคัญของหนังสือว่า “เอกสารลายลักษณ์เป็นเครื่องมือ
ที่ดีที่สุดในการถ่ายทอดความรู้ เทคโนโลยี และความรู้สึกรวมของมนุษยชาติ
มาแต่อดีตกาลตราบนานทุกวันนี้ แม้ในปัจจุบันเราจะมีวิทยุ โทรทัศน์ ภาพยนตร์
วีดิทัศน์ แลบบันทึกเสียง แผ่นเสียง ซีดี ดีวีดี คอมพิวเตอร์ ซีดีรอม อินเทอร์เน็ต
และฐานข้อมูลรูปแบบอื่นๆ แต่หนังสือก็ยังมีบทบาทสำคัญยิ่งในการให้ความรู้
ใหม่ๆ แก่มนุษย์ ยังคงเป็นอาหารปัญญาอันวิเศษสุด เพราะราคาของมันพกไปได้
สะดวก ทั้งอ่านได้ทุกสถานการณ์”

3.8 การอ้างอิงงานที่มีชื่อผู้เขียนคนเดียวกัน ปีพิมพ์เดียวกัน มากกว่า 1 ชิ้น ให้ใส่อักษรกำกับหลังปีที่พิมพ์ สำหรับภาษาไทยใช้ ก ข ค ... และใช้ a b c ... สำหรับภาษาอังกฤษ เช่น

(ครรรชิต มาลัยวงศ์, 2536 ก, หน้า 77)...

(ครรรชิต มาลัยวงศ์, 2536 ข, หน้า 111)...

(Wynar, 1992 a, p. 156)...

(Wynar, 1992 b, p. 160)...

3.9 งานที่ใช้ชื่อบรรณาธิการ ให้ลงชื่อบรรณาธิการตามด้วยเครื่องหมาย . และวงเล็บอักษรย่อ บก. (บรรณาธิการ) หรือ Ed. หรือ Eds. (editor(s))

(ไพศาล เหล่าสุวรรณ. (บก.), 2541, หน้า 20)

(Allmsm. (Ed.), 1995, p. 160)

3.10 ผู้แต่งที่เป็นนิติบุคคลหรือองค์กร ให้ลงชื่อหน่วยงานตามที่ปรากฏ (กรมวิชาการ, 2543, หน้า 11)

3.11 การอ้างอิงงานที่ผู้อื่นอ้างไว้ เป็นการอ้างอิงที่ไม่ใช่การอ้างอิงจากงานนั้นโดยตรง สามารถลงการอ้างอิงได้ตามรูปแบบที่กล่าวไว้ โดยถ้าให้ความสำคัญที่งานเดิมให้ลงรายการ อ้างอิงตามงานเดิม และถ้าให้ความสำคัญที่งานปัจจุบันให้ลงการอ้างอิงตามงานปัจจุบัน

เช่น สุภาพร ภัทรนคร นำข้อความจากงานเขียนของ อัมพร ทีชะระมาอ้างถึง และผู้อ่านไม่สามารถหางานเดิมของอัมพร ได้ แต่ผู้อ่านต้องการนำข้อความนั้นมาอ้างอิงในงานเขียนที่กำลังเขียนอยู่ สามารถลงการอ้างอิงได้ คือ

ให้ความสำคัญที่งานเดิม คืองานของ อัมพร ทีชะระ

(อัมพร ทีชะระ, 2535 , หน้า15)

ให้ความสำคัญที่งานปัจจุบัน คืองานของ สุภาพร ภัทรนคร

(สุภาพร ภัทรนคร, 2533, หน้า 19)

3.12 ข้อความที่นำมาอ้างอิงพบจากแหล่งที่ใช้อ้างอิงมากกว่า 1 แห่ง สามารถลงได้ โดยลงในเครื่องหมายวงเล็บเดียวกัน ใช้เครื่องหมาย ; คั่นแต่ละงาน เรียงตามลำดับอักษรของชื่อผู้แต่ง

(วัลลภ สวัสดิวัลลภ, 2536, หน้า 53 ; วาณี ฐาปนวงศ์สานติ, 2534, หน้า 7)...

(Balda, 1980, p. 80; Kamil, 1988, p. 90; Pepperberg & Funk, 1990, p. 105) ...

3.13 งานที่ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ ให้ลงชื่อผู้แต่ง ตามด้วยเครื่องหมาย , และ
อักษรย่อ ม.ป.ป. (ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์) หรือ n.d. (no date)

3.14 ผู้แต่งที่มีฐานันดรศักดิ์ บรรดาศักดิ์ พระภิกษุที่มีสมณศักดิ์ พระภิกษุ
และผู้แต่งที่ใช้นามแฝง ให้ลงตามที่ปรากฏ

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ

พระเทพวิสุทธิเวที

พระครูวินัยธรเดช ปญญาปสุโต

พระคิลก ปริสุทโธ

ทมยันตี

น.ณ ปากน้ำ

บรรณานุกรม

1. ความหมายและวัตถุประสงค์ของบรรณานุกรม

1.1 ความหมายของบรรณานุกรม

บรรณานุกรม คือ รายการทรัพยากรสารสนเทศทุกประเภท รวมทั้งการ
สัมภาษณ์ ที่ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้า และ การเขียนงานวิชาการ

1.2 วัตถุประสงค์ของการเขียนบรรณานุกรม มีดังนี้

1.2.1 เพื่อเป็นหลักฐานการศึกษาค้นคว้า

1.2.2 เพื่อเป็นการให้เกียรติเจ้าของข้อมูลเดิมที่ใช้ประกอบการศึกษา
ค้นคว้า

1.2.3 เพื่อแสดงความอุทิศหาหะวีริยะในการศึกษาค้นคว้า

2. รูปแบบของบรรณานุกรม

การเขียนบรรณานุกรมของสิ่งพิมพ์ และ วัสดุไม่ตีพิมพ์ต่าง ๆ จะมีรูปแบบและ
หลักเกณฑ์การเขียนบรรณานุกรมแตกต่างกัน ดังนี้

2.1 หนังสือ

2.1.1 รูปแบบบรรณานุกรมหนังสือ

ผู้แต่งที่เป็นคนไทย

ชื่อ ชื่อสกุล./ (ปีที่พิมพ์). /ชื่อหนังสือ/ (ครั้งที่พิมพ์). /สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.

ผกา สัตยธรรม. (2535). สุขภาพจิตเด็ก (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุชาดา ชินะจิตร. (2535). การสืบค้นสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ:
สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หมายเหตุ กรณีที่ไม่มีครั้งที่พิมพ์ เครื่องหมาย . จะอยู่ในตำแหน่งหลังชื่อหนังสือ

ผู้แต่งที่เป็นชาวต่างประเทศ

ชื่อสกุล./ชื่อต้น/ชื่อกลาง./ (ปีที่พิมพ์). /ชื่อหนังสือ/ (ครั้งที่พิมพ์). /สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.

Gorman, M. (1998). Technical services today and tomorrow (2nd ed.).

Englewood, CD: Libraries Unlimited.

Robinson, D.N. (Ed.). (1992). Social discourse and moral judgment. San Diego,
CA: Academic Press.

2.1.2 หลักการลงรายการส่วนต่างๆ ของบรรณานุกรม

2.1.2.1 ชื่อผู้แต่ง

1) ผู้แต่งที่เป็นคนไทย ให้ระบุชื่อตัวแล้วเว้นหนึ่งระยะตัวอักษรตามด้วยชื่อสกุล สำหรับชาวต่างประเทศ ให้ระบุชื่อสกุลก่อน ตามด้วยเครื่องหมาย , แล้วระบุชื่อตัว ชื่อกลาง ผู้แต่งบรรดาศักดิ์ ฐานันดรศักดิ์ ให้กลับคำที่ระบุยศ บรรดาศักดิ์ ฐานันดรศักดิ์ ไว้หลังชื่อสกุล โดยมีเครื่องหมาย , คั่น เช่น

คึกฤทธิ์ ปราโมช, ม.ร.ว.

เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ

อนุমানราชชน, พระยา

สำหรับผู้แต่งชาวต่างประเทศ ที่มีบรรดาศักดิ์ยังคงระบุชื่อสกุลก่อน ตามด้วยเครื่องหมาย , และระบุบรรดาศักดิ์ ชื่อตัว และชื่อกลาง ตามลำดับ เช่น

บราวน์ริง, เซอร์ จอห์น

2) พระภิกษุที่มีสมณศักดิ์ พระภิกษุ และผู้แต่งที่ใช้นามแฝง ให้ลงตามที่ปรากฏ เช่นเดียวกับการอ้างอิง

สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ
 พระเทพวิสุทธีเวที
 พระครูวินัยธรเดช ปญญาปสุโต
 พระคิลก ปริสุทโธ
 ทมยันตี
 น.ณ ปากน้ำ

3) ถ้ามีผู้แต่ง 2 คน และไม่เกิน 5 คน ให้ลงทั้งหมด โดย
 ถ้ามีผู้แต่ง 2 คน ให้ลงชื่อผู้แต่งตามลำดับที่ปรากฏ ค้นด้วยเครื่องหมาย , ตามด้วยคำว่า "และ"
 เชื่อมระหว่างผู้แต่งคนที่หนึ่งและคนที่สอง สำหรับภาษาไทย และเครื่องหมาย "&" สำหรับ
 ภาษาอังกฤษ

4) ผู้แต่งมากกว่า 2 คน ให้ใช้เครื่องหมาย , ค้น ระหว่าง
 ชื่อผู้แต่งแต่ละคน และใช้คำว่า "และ" เชื่อมระหว่างผู้แต่งคนรองสุดท้ายและคนสุดท้าย
 สำหรับภาษาไทย และเครื่องหมาย "&" สำหรับภาษาอังกฤษ เช่น

สมนึก กิริโต, สุรศักดิ์ สงวนพงษ์, และสมชาย นำประเสริฐชัย.
 วัลลภ สวัสดิวัลลภ, สุเวช ณ หนองคาย, นารีรัตน์ เทียมเมือง,
 ปทิตตา สีทองสุก, และชัยเลิศ ปริสุททกุล.

Thompson, S., Landan, Thomas, &Tews, R.M.

5) ถ้ามีผู้แต่งเกิน 5 คน หรือตั้งแต่ 6 คนขึ้นไปให้ลงเฉพาะ
 คนแรก และตามด้วยเครื่องหมาย , และคำว่า “และคนอื่นๆ” หรือ “et al.” ในภาษาอังกฤษ
 กมลา รุ่งอุทัย, และคนอื่นๆ.

Beech, Linda Ward, et al.

6) ถ้ามีผู้แต่งมากกว่าหนึ่งคน การลงรายการชื่อผู้แต่ง
 เป็นไปตามหลักที่กล่าวแล้ว ยกเว้นผู้แต่งคนไทย ตั้งแต่คนที่ 2 เป็นต้นไป ที่มีศทางทหาร
 บรรดาศักดิ์ ฐานันดรศักดิ์ ให้ลงชื่อตามที่ปรากฏไม่ต้องเปลี่ยนแปลงประการใด เช่น

อนุমানราชชน, พระยา และพระยาอุปทิศศิลปสาร

7) บรรณานุกรมที่มีชื่อผู้เขียนคนเดียวกัน ปีพิมพ์เดียวกัน
 มากกว่า 1 ชิ้น ให้ใส่อักษรกำกับหลังปีที่พิมพ์ สำหรับภาษาไทยใช้ ก ข ค ... และใช้ a b c ...
 สำหรับภาษาอังกฤษ เช่น

ครรชิต มาลัยวงศ์. (2536 ก).

ครรชิต มาลัยวงศ์. (2536 ข).

Chan, Lois Mai. (1992 a).

Chan, Lois Mai. (1992 b).

8) สิ่งพิมพ์ที่ไม่ปรากฏชื่อผู้แต่ง ให้ใช้ชื่อเรื่องแทนตำแหน่งชื่อผู้แต่ง ตามด้วยปีที่พิมพ์และส่วนอื่นๆ

เบเกอร์. (2528). กรุงเทพฯ: หน่วยงานนิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู.

Merriam-Webster's collegiate dictionary. (1993). (10th ed.).

Springfield, MA: Merriam-Webster.

9) ผู้แต่งที่เป็นองค์กร หน่วยงาน ให้ลงส่วนผู้แต่ง โดยลงชื่อหน่วยงาน ตามด้วยฐานะขององค์กรหรือหน่วยงาน กรณีที่มีหน่วยงานรอง ให้ลงรายการตามหลังชื่อหน่วยงานระดับเหนือขึ้นไป เช่น

ศึกษาธิการ, กระทรวง

ธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัย. คณะรัฐศาสตร์.

2.1.2.3 ปีที่พิมพ์ หมายถึง ปีที่หนังสือเล่มนั้นจัดพิมพ์ ลงรายการโดยระบุเฉพาะตัวเลข ภาษาไทยระบุเป็นปีพุทธศักราช ภาษาอังกฤษระบุเป็นปีคริสต์ศักราช ใส่ไว้ในเครื่องหมาย () หลังชื่อผู้แต่ง จบรายการส่วนนี้แล้วใส่เครื่องหมาย . หากไม่ปรากฏปีที่พิมพ์ ใช้อักษรย่อ "ม.ป.ป." ย่อมาจาก "ไม่ปรากฏปีที่พิมพ์" สำหรับภาษาไทย และใช้อักษรย่อ "n.d." ย่อมาจาก "no date" สำหรับภาษาอังกฤษ เช่น (ม.ป.ป.). (n.d.).

2.1.2.4 ชื่อหนังสือ ชื่อหนังสือ ให้ใช้ตามที่ปรากฏในหน้าปกใน โดยขีดเส้นใต้ยาวตลอดชื่อเรื่อง หรืออาจพิมพ์ด้วยอักษรตัวหนา ชื่อเรื่องภาษาอังกฤษ อักษรคำแรกและชื่อเฉพาะขึ้นต้นใช้อักษรโรมันตัวใหญ่ สำหรับหนังสือแปลจะระบุชื่อเรื่องเดิมไว้หลังชื่อเรื่องในเครื่องหมาย () ว่า "แปลจาก...ชื่อเรื่องเดิม...โดย...ชื่อผู้แปล...สำหรับภาษาไทย และระบุว่า "translated fromชื่อเรื่องเดิม.....byชื่อผู้แปล..... สำหรับภาษาอังกฤษ เช่น

ฟิชเชอร์, มาร์ก. (2535). เป็นเศรษฐีในชั่วพริบตา (แปลจาก The Instant

millionaire โดย จิระพล ฉายชัยจิต). กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.

หากไม่ทราบชื่อเรื่องเดิมแต่ทราบชื่อผู้แปล ให้ระบุชื่อผู้แปลตามด้วยเครื่องหมาย , และคำว่า "ผู้แปล" สำหรับภาษาไทย หรือ " Trans." สำหรับภาษาอังกฤษ

เวทลีย์, เดนนิส. (2537). จิตวิทยาแห่งชัยชนะ (สมจิต เขียมสุกนิมิตร, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.

La Fontaine, Jean de. (1954). The Fables of La Fontaine (Marianne Moore, Trans.). New York: Viking.

2.1.2.5 ครั้งที่พิมพ์ ระบุต่อจากชื่อเรื่อง โดยเว้นระยะห่างจากชื่อเรื่อง 2 ตัวอักษร การพิมพ์ครั้งที่ 1 ไม่นำมาลงรายการ เช่น พิมพ์ครั้งที่ 2. 2nd ed. กรณีที่มีครั้งที่พิมพ์ หลังชื่อเรื่องไม่ต้องใส่เครื่องหมาย . และถ้าไม่มีครั้งที่พิมพ์จะใส่เครื่องหมาย . หลังชื่อเรื่อง และตามด้วยส่วนอื่นๆ

2.1.2.6 สถานที่พิมพ์ หมายถึง เมืองที่ตั้งของสำนักพิมพ์หรือโรงพิมพ์ ที่พิมพ์หนังสือเล่มนั้น หากมีการระบุเมืองไว้หลายเมือง ให้ใช้ชื่อเมืองแรกที่ปรากฏแล้วตามด้วยเครื่องหมาย :

2.1.2.7 สำนักพิมพ์ หมายถึง แหล่งที่รับผิดชอบในการจัดพิมพ์ และจัดจำหน่ายหนังสือชื่อเรื่องนั้น หนังสือบางเล่มจะระบุทั้งโรงพิมพ์และสำนักพิมพ์ ให้พิจารณาดังนี้

1) หนังสือที่ระบุทั้งโรงพิมพ์ และสำนักพิมพ์ ให้ลงชื่อสำนักพิมพ์ โดยไม่ต้องระบุคำว่า "สำนักพิมพ์" ยกเว้นกรณีที่ชื่อสำนักพิมพ์ซ้ำกับชื่อหน่วยงาน ให้ระบุคำว่า สำนักพิมพ์ลงไปด้วย เช่น โอเดียนสโตร์ ดวงกมล Mcmillan Longman McGraw Hill

กรุงเทพฯ: ดวงกมล.

London: Longman.

2) หนังสือที่ระบุเฉพาะโรงพิมพ์ ให้ระบุคำว่า "โรงพิมพ์" ลงไปด้วย เช่น โรงพิมพ์การศาสนา, University of Chicago Press

3) ผู้จัดพิมพ์ที่เป็นองค์กร หน่วยงาน ให้ระบุจากหน่วยงานย่อยไปหาหน่วยงานหลัก เช่น

กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

4) หนังสือที่ไม่ได้ระบุสถานที่จัดพิมพ์ ผู้จัดพิมพ์ สำนักพิมพ์ หรือโรงพิมพ์ ให้ใช้อักษรย่อ ม.ป.ท. ย่อมาจาก "ไม่ปรากฏที่พิมพ์" แทนสำหรับภาษาไทย สำหรับภาษาอังกฤษ ใช้อักษรย่อ n.p. ย่อมาจาก "no place" แทน โดยใส่ไว้ในเครื่องหมาย () เช่น (ม.ป.ท.) , (n.p.)

2.2 วารสาร นิตยสาร

ผู้เขียนบทความ./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่หรือเล่มที่/(ฉบับที่),
///// หน้าที่ตีพิมพ์บทความ.

เกษียร มะปะโน. (2537). การบริการเอกสารโบราณ. วารสารห้องสมุด, 38 (4), 55-67.

Barlow, D.H. (Ed.). (1991). Diagnoses, dimensions, and DSM-IV : The science of classification [special issues]. Journal of Abnormal Psychology, 100 (3), 55-60.

Posner, M.I. (1993, October 29). Seeing the mind. Science, 262, 673-674.

2.3 หนังสือพิมพ์

ผู้เขียนบทความ./ (ปีที่พิมพ์, เดือน วันที่)./ชื่อบทความ./ชื่อวารสาร./ปีที่หรือเล่มที่/
///// (ฉบับที่), หน้าที่ตีพิมพ์บทความ.

กิตติวัฒน์ เจริญกิตติวัฒน์. (2539, กรกฎาคม 7). สุขภาพตาในเด็ก.
มติชนรายวัน, หน้า 8.

Schwartz, J. (1993, September 30). Obesity affects economic, social status.
The Washington Post, pp. A1, A4.

หมายเหตุ หมายเลขหน้าที่ปรากฏบทความในหนังสือพิมพ์ ต้องระบุคำว่า “หน้า” หรือ “p. , pp.” เสมอ

2.4 บทความในหนังสือรวมเรื่อง

ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ในชื่อผู้รวบรวมหรือบรรณาธิการ./ (บก.)./ชื่อ
เรื่อง
///// (หน้า)./สถานที่พิมพ์:/สำนักพิมพ์.

ครรชิต มาลัยวงศ์. (2536ก). การประมวลผลคำคืออะไร. ใน คอมพิวเตอร์น่ารู้
(หน้า 77). กรุงเทพฯ: สถาบันประมวลข้อมูลเพื่อการศึกษาและการพัฒนา
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

O'Neil, J.M., &Egan, J. (1992). Men's and woman's gender role journeys :
Metaphor for healing, transition, and transformation. In B. R. Wainrib
(Ed.), Gender issues across the life cycle (pp. 107-123). New York :
Springer.

2.5 สารานุกรม พจนานุกรม

ใช้รูปแบบเดียวกับหนังสือ

สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ภาคเหนือ. (2542). (เล่ม 1-15). กรุงเทพฯ: มูลนิธิ
สารานุกรมวัฒนธรรมไทย ธนาคารไทยพาณิชย์.

Sadie, S. (Ed.). (1980). The new Grove dictionary of music and musicians
(6th ed., Vol. 1-20). London: Macmillan.

2.6 บทความในสารานุกรม

ไข่มุก อุทยานดี. (2542). พระศรีมหาโพธิ์. ใน สารานุกรมวัฒนธรรมไทยภาคเหนือ
(เล่ม 9, หน้า 4546-4548). กรุงเทพฯ: มูลนิธิสารานุกรมวัฒนธรรมไทย
ธนาคารไทยพาณิชย์.

Bergmann, P.G. (1993). Relativity. In The new encyclopedia Britannica (Vol. 26,
pp. 501-508). Chicago: Encyclopedia Britannica.

2.7 การประชุมสัมมนา

เอกสารการประชุมที่ตีพิมพ์เป็นรูปเล่ม

ใช้รูปแบบเดียวกับหนังสือรวมเรื่อง

อุมาพร สุทธิวงศ์. (2545). มาตรฐานแรงงานกับการค้า. ใน การประชุมระดับชาติ
มาตรฐานแรงงานเพื่อการส่งออก วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2545 (หน้า 38-48).
กรุงเทพฯ: สำนักงานพัฒนามาตรฐานแรงงาน กรมสวัสดิการและ
คุ้มครองแรงงาน.

เอกสารการประชุมที่ไม่ได้ตีพิมพ์เป็นรูปเล่ม

ฉวีลักษณ์ บุญกาญจน. (2540, พฤศจิกายน). การบริการเพื่อความเป็นเลิศ. เอกสารเสนอต่อที่ประชุมสัมมนาความร่วมมือระหว่างห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาครั้งที่ 15 วันที่ 26-28 พฤศจิกายน 2540, ขอนแก่น.

Lanktree, C., & Briere, J. (1991, January). Early data on the Trauma Symptom Checklist for Children (TSC-C). Paper presented at the meeting of the American Professional Society on the Abuse of Children, San Diego, CA.

2.8 วิทยานิพนธ์

ผู้เขียนวิทยานิพนธ์./(ปีที่พิมพ์)./ชื่อวิทยานิพนธ์./ระดับวิทยานิพนธ์/มหาวิทยาลัย
 /////หรือสถาบัน.

สุภาพร ภัทรนคร. (2533). การผลิตและการใช้ข้อมูลบัตรรายการในสิ่งพิมพ์ภาษาไทยในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Almeida, D. M. (1990). Fathers' participation in family work: Consequences for fathers' stress and father-child relations. Master's thesis, University of Victoria, Victoria, British Columbia, Canada.

หมายเหตุ วิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ใช้คำว่า วิทยานิพนธ์ปริญญาโท (Master's thesis) ระดับปริญญาเอก ใช้คำว่า วิทยานิพนธ์ปริญญา ดุษฎีบัณฑิต (Ph.D. dissertation หรือ Doctoral dissertation) หลังระดับของวิทยานิพนธ์ภาษาต่างประเทศ ใส่เครื่องหมาย ,

2.9 แผ่นพับ

ใช้หลักเกณฑ์เดียวกับหนังสือ โดยใส่คำว่า แผ่นพับ หรือ Brochure ไว้ในเครื่องหมาย [] ต่อจากรายการครั้งที่พิมพ์ หรือกรณีที่ไม่มีครั้งที่พิมพ์ให้ระบุไว้ท้ายชื่อเรื่อง

สุขุทัยธรรมาราช, มหาวิทยาลัย. สำนักบรรณสารสนเทศ. (ม.ป.ป.).

การให้บริการด้วยระบบห้องสมุดอัตโนมัติ. [แผ่นพับ].

Research and Training Center on Independent Living. (1993). Guidelines for Reporting and writing about people with disabilities (4th ed.). [Brochure].
Lawrence, KS: Author.

2.10 ต้นฉบับตัวเขียน

ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่เขียน)./ ชื่อเรื่อง./ ต้นฉบับตัวเขียน หรือ Unpublished manuscript.

จินดาภรณ์. (ม.ป.ป.). ต้นฉบับตัวเขียน.

2.11 สื่อโสตทัศน

ชื่อผู้ผลิต (ตำแหน่งในการผลิต)./ (ปีที่ผลิต)./ ชื่อเรื่อง./ [ประเภทสื่อ]./ สถานที่ผลิต:
///// หน่วยงานผู้ผลิต.

บริษัท ไลบรารี. (2543). เรียนรู้จักเพื่อนสัตว์ป่า [วีดิทัศน์]. กรุงเทพฯ: บริษัท
สกอตาร์.

Costa, P.T., Jr. (Speaker). (1988). Personality, continuity, and changes of adult
life [Cassette recording]. Washington, DC: American Psychological
Association.

2.12 รายการวิทยุ/โทรทัศน์

ชื่อผู้ผลิต./ (หน้าที่ในการผลิต)./ (ปี, เดือน วันที่ที่เผยแพร่)./ ชื่อเรื่อง/ รายการ
.
///// สถานที่ตั้งสถานี./ ชื่อสถานี.

สันติสุข พรหมศิริ. (ผู้ดำเนินรายการ). (2543, ตุลาคม 30). ฟ้าสีเขียว :
ตอนเคล็ดลับการทำป๊อหมักจากหอยเชอรี่. กรุงเทพฯ: สถานีโทรทัศน์
ไอทีวี.

2.13 การสัมภาษณ์

บทสัมภาษณ์โดยตรง

ผู้ให้สัมภาษณ์./ (ปี, เดือน วันที่ที่สัมภาษณ์). ตำแหน่ง (ถ้ามี)./

สัมภาษณ์.

แม่นมาศ ขวลิตร, คุณหญิง. (2542, สิงหาคม 26). นายกสมาคมห้องสมุด
แห่งประเทศไทย. สัมภาษณ์.

Page, O. (1991, March 5). President, Austin Peay State University. Interview.

บทสัมภาษณ์ที่นำมาตีพิมพ์ในวารสาร

ผู้ให้สัมภาษณ์./ (ปี, เดือน วันที่ที่สัมภาษณ์). ตำแหน่ง (ถ้ามี)./ สัมภาษณ์. ชื่อวารสาร,
/////ปีที่ (ฉบับที่), หน้า.

พิจิตต รัตตกุล. (2543, กรกฎาคม 25). ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร. สัมภาษณ์.
ไฮ-คลาส, 194, 23-30.

2.14 สารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์

โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ชื่อผู้เขียน./ (ปีที่จัดทำ)./ ชื่อโปรแกรม / [โปรแกรมคอมพิวเตอร์]./ สถานที่ตั้ง./ ชื่อหน่วยงาน
/////ที่จัดทำ.

สอนการใช้โปรแกรม Adobe Illustrator 9. (2543). [โปรแกรมคอมพิวเตอร์].
กรุงเทพฯ: ซัคเซส มีเดีย.

Miller, M.E. (1993). The interactive tester (Version 4.0) [Computer software].
Westminster, CA: Psytek Services.

ฐานข้อมูลซีดี-รอม ที่จัดเก็บสารสนเทศบทความวารสาร

ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่ผลิต)./ ชื่อเรื่อง / [ประเภทของสื่อ]./ ชื่อวารสาร, / ปีที่ (ฉบับที่), / เลขหน้า
///// (ถ้ามี). แหล่งที่เข้าถึงได้: / ชื่อแหล่งสารสนเทศ.

Rosenfeld, L.B. (1994). Guides, clearinghouses, and value-added repackaging:
some thoughts on how librarians can improve the internet [CD-ROM].
Reference services review, 22 (4), 11-16. SilverPlatter File: ERIC Item:
EJ493349.

ฐานข้อมูลซีดี-รอม ที่จัดเก็บสาระสังเขป

ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่ผลิต)./ชื่อเรื่อง/[ประเภทของสื่อ]./แหล่งที่เข้าถึงได้:/ชื่อแหล่งสารสนเทศ.

Bower, D.L. (1993). Employee assistant program supervisory referrals:

Characteristics of referring and nonreferring supervisors [CD-ROM].

Abstract from: ProQuest File: Dissertation Abstracts Item: 9315947.

ฐานข้อมูลซีดี-รอมความรู้ทั่วไป

ใช้รูปแบบเดียวกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์

คำราชาศัพท์ คำสุภาพ. (2540). [ซีดี-รอม]. กรุงเทพฯ: Thai Information Publishing System.

สมุดภาพแผนที่โลก. (2546). [ซีดี-รอม]. กรุงเทพฯ: บริษัท ริดเดอร์ส ไคเจสท์.

ฐานข้อมูลออนไลน์

หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อหนังสือ [ออนไลน์]./เข้าถึงได้จาก:/ แหล่งสารสนเทศ/
///// [ปี,/ เดือน วันที่ที่เข้าถึง].

ภูมิพลอดุลยเดช, พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว. (2539). พระมหาชนก [ออนไลน์].

เข้าถึงได้จาก: http://www.mcot.or.th/v_mahaja/mahaja.htm [2545,

ธันวาคม 15].

วารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ./ (ปีที่พิมพ์)./ชื่อบทความ./ ชื่อวารสาร/[ออนไลน์]./ ปีที่/(ฉบับที่)./
///// เลขหน้า(ถ้ามี)./เข้าถึงได้จาก:แหล่งสารสนเทศ/[ปี,/ เดือน วันที่ที่เข้าถึง].

วิรินทร์ เมฆประดิษฐสิน. (2544). แนวโน้มเทคโนโลยีฮาร์ดแวร์สำหรับปี 2002.

ไมโครคอมพิวเตอร์ [ออนไลน์], 197, 84-101. เข้าถึงได้จาก:

<http://micro.se-d.com/content/mc197/MainFrame.asp?tar=Mc197-84.asp>

[2544, มีนาคม 25].

สารสนเทศอื่นๆ จากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

ชื่อผู้เขียน./ (ปี, เดือน วันที่ที่เข้าถึง)./ ชื่อเรื่อง./ [ออนไลน์]./ เข้าถึงได้จาก:./ แหล่งสารสนเทศ.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2543, ธันวาคม 17). เทศกาลและงานประเพณี:

ประเพณีวันขึ้นปีใหม่ [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

<http://tat.or.th/thai/festival/index.html>

Powell, Andy. (2001, January 29). Metadata Resources: Dublin Core-DC

[On-line]. Available: <http://www.ukoln.ac.uk/metadata/resources/dc/>

2.15 เอกสารชั้นรอง

1) ให้ความสำคัญกับเอกสารเดิม

ชื่อผู้แต่งเดิม./ (ปีที่พิมพ์)./ ส่วนอื่นๆ ของบรรณานุกรมตามรูปแบบบรรณานุกรมของงานเดิม,
 /////อ้างถึงใน /ชื่อผู้แต่งงานปัจจุบัน./ (ปีที่พิมพ์งานปัจจุบัน)./ ส่วนอื่นๆของบรรณานุกรม
 /////ตามรูปแบบบรรณานุกรมของงานปัจจุบัน.

ยิม ปัทมขยางกูร. (2470). ฉันทันตชาดก. ใน นิบาตชาดกฉบับหอสมุดวชิรญาณ:

พิสนิบาต (เล่ม 15, หน้า 55-81). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์โสภณ

พิพรรฒธนากร, อ้างถึงใน สมชาติ มณีโชติ. (2537). ช้างในพระ

พุทธศาสนา. สยามอารยะ, 2 (16), 35-36.

อัมพร ทีชะระ. (2535). คู่มือการจัดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (พิมพ์ครั้งที่

2). กรุงเทพฯ: โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์

มหาวิทยาลัย, อ้างถึงใน สุภาพร ภัทรนคร. (2533). การผลิตและการใช้

ข้อมูลบัตรรายการในสิ่งพิมพ์ภาษาไทยในเขตกรุงเทพมหานคร.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

หมายเหตุ คำว่า อ้างถึงใน หรือ กล่าวถึงใน ที่นำหน้าเอกสารปัจจุบัน ภาษาอังกฤษ

ใช้ quoted in หรือ cited by

2) ให้ความสำคัญกับเอกสารรอง

ชื่อผู้แต่งงานปัจจุบัน./(ปีที่พิมพ์งานปัจจุบัน)/ ส่วนอื่นๆของบรรณานุกรมตามรูปแบบ
 /////บรรณานุกรมของงานปัจจุบัน./อ้างจาก ชื่อผู้แต่งงานเดิม./(ปีที่พิมพ์งานเดิม)./
 ///// ส่วนอื่นๆ ของบรรณานุกรมตามรูปแบบบรรณานุกรมของงานเดิม.

สมชาติ มณีโชติ. (2537). ช้างในพระพุทธศาสนา. สยามอารยะ, 2 (16), 35-36,
 อ้างจาก ยิ้ม ปันตยวงกูร. (2470). จั๊กทันตชาดก. ใน นิบาตชาดกฉบับ
 หอสมุดวชิรญาณ: พิสนิบาต (เล่ม 15, หน้า 55-81). กรุงเทพฯ:
 โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร.

สุภาพร ภัทรนคร. (2533). การผลิตและการใช้ข้อมูลบัตรรายการในสิ่งพิมพ์
 ภาษาไทยในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, อ้างจาก อัมพร ทีชะระ. (2535).
คู่มือการจัดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ:
 โครงการตำราคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หมายเหตุ คำว่า อ้างจาก หรือ กล่าวจาก ที่นำหน้าเอกสารเดิม ภาษาอังกฤษใช้
 quoting หรือ citing

3. การพิมพ์บรรณานุกรม

3.1 พิมพ์คำว่า "บรรณานุกรม" ไว้กลางหน้ากระดาษตอนบน หรือบางครั้ง
 อาจพบว่ามีการใช้คำว่า "เอกสารอ้างอิง" หรือ คำว่า "วัสดุอ้างอิง" ในภาษาไทย และใช้คำว่า
 "BIBLIOGRAPHY" หรือ "REFERENCES" เขียนด้วยตัวอักษรพิมพ์ใหญ่ ในภาษาอังกฤษ

3.2 ตัวอักษรตัวแรกของรายการบรรณานุกรมพิมพ์ชิดขอบซ้ายของ
 หน้ากระดาษ และพิมพ์ส่วนของรายการที่เหลือ ถ้าพิมพ์ไม่พอในบรรทัดแรกของรายการ ใน
 บรรทัดต่อมาให้เว้นจากอักษรตัวแรกเข้าไป 4-7 ตัวอักษร โดยเว้นระยะให้เหมือนกันทุก
 รายการ

3.3 ชื่อผู้แต่งคนเดียวกันเรียงไว้ติดกัน บรรณานุกรมเล่มที่ 2 จะ
 ไม่พิมพ์ชื่อผู้แต่ง จะขีดเส้นตามแนวบรรทัด (ยาว 4-7 ระยะตัวอักษร) ตามด้วยเครื่องหมาย .
 แล้วพิมพ์ข้อมูลอื่น ๆ ต่อจนจบรายการ

3.4 ชื่อเรื่อง ชื่อบทความ ชื่อวารสาร ชื่อหนังสือพิมพ์ ที่เป็นภาษาอังกฤษ
 ขึ้นต้นด้วยอักษรโรมันตัวใหญ่เฉพาะคำแรก และชื่อเฉพาะ

3.5 การเว้นระยะหลังเครื่องหมายต่างๆ เว้น 1 ระยะ

3.6 เมื่อขึ้นรายการใหม่ให้เริ่มในระยะที่ 1

4. การเรียงบรรณานุกรม

4.1 จัดเรียงโดยแยกตาม ประเภททรัพยากรสารสนเทศ

4.2 จัดเรียงแยกตามภาษา และเรียงตามอักษรตัวแรกของรายการแบบ

พจนานุกรม ภาษาไทยจากอักษร ก-ฮ ภาษาอังกฤษ A-Z

คำถามทบทวน

ตอนที่ 1 จงตอบคำถามต่อไปนี้พอสังเขป

1. การศึกษาค้นคว้าหมายถึงอะไร และสิ่งที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามีลักษณะอย่างไรว่า
2. การเลือกรื่องสำหรับเขียนบทนิพนธ์ เรื่องที่เลือกควรมีลักษณะอย่างไร
3. การวางโครงเรื่องมีลักษณะอย่างไร มีลักษณะเหมือนกับส่วนประกอบส่วนใดของบทนิพนธ์
4. เชิงอรรถ และบรรณานุกรม หมายถึงอะไร มีความสำคัญอย่างไร
5. บทนิพนธ์ประกอบด้วยส่วนต่างๆ กี่ส่วน อะไรบ้าง

ตอนที่ 2 จากข้อมูลที่ปรากฏ จงใช้ตอบคำถามข้อ 2.1-2.2

หนังสือ

บทความวารสาร

<p>พิมพ์ครั้งที่ 2</p> <p>การตลาดปฏิบัติ</p> <p>โดย</p> <p>แซม ฮิลล์ และเกลนน์ ริฟกิน</p> <p>จัดพิมพ์และจำหน่ายโดย</p> <p>โดย</p> <p>เอ. อาร์. บีซิเนส เพลส</p> <p>กรุงเทพมหานคร</p> <p>2543</p> <p>ISBN 974-8253-65-1</p>
--

<p>บทความเรื่อง : เทคโนโลยีสารสนเทศกับการ</p> <p>ประยุกต์ใช้ในหน่วยงาน</p> <p>เขียนโดย : ร.ศ.ปัญญา สุขแสน</p> <p>ตีพิมพ์ใน : วารสาร สำนักวิทยบริการ</p> <p>ปีที่ 3 ฉบับที่ 1</p> <p>มกราคม-เมษายน 2541</p> <p>หน้าที่ปรากฏบทความ : 17-20</p>
--

เครือข่ายอินเทอร์เน็ต <http://www.bangkokbiznews.com/jud/sun/20020603/page7.html>

<http://www.bangkokbiznews.com/jud/sun/20020603/page7.html>

บ้านเมืองมือคิต

นิลร้อย

"ดิเกร์" จากบทสวดบูชามาถึง "ลิเก" มหรสพไทยยอดนิยม

ลิเก มีกำเนิดมาจากไหน เริ่มต้นกันมาตั้งแต่เมื่อไหร่ พลิกตำราค้นคว้าดูทำให้พบเรื่องราวของลิเกที่สนุกสนาน และน่าสนใจ ทำให้เข้าใจได้ว่าทำไม "ลิเก" จึงยังคงเป็นมหรสพที่ชื่นชมของคนไทยทุกยุคทุกสมัย

"ลิเก" น่าจะมาจากคำภาษามลายู "ดิเกร์" แปลว่าขับร้อง เดิมเป็นการสวดบูชาพระในทางศาสนาของอิสลาม ภายหลังเพี้ยนเสียงเป็น ลิเก หรือ ยี่เก

ลิเก เป็นการละเล่นชนิดหนึ่งซึ่งชาวมลายูนำเข้ามาแสดงในกรุงเทพฯ สมัยต้นรัชกาลที่ 5 การแสดงประกอบไปด้วยคนตีระฆังนาหลายคน พร้อมด้วยเครื่องประกอบจังหวะ หนึ่งล้อมกันเป็นวง ปากก็ร้องเพลงเป็นภาษามลายู

Copyright 2000. กรุงเทพมหานคร. All Rights Reserved. คำนี้น 12 กันยายน 2548

2.1 จงลงการอ้างอิงแทรกในเนื้อหาให้ถูกต้อง

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ การแสดง "ดิเก" ของชาวมลายูเป็นแบบนำให้ศิลปินของชาวไทยนำมาแสดงบ้าง โดยใช้เพลงบันตนของมลายูเป็นหลัก และคิดต่อเติมแทรกคำไทยระคนเข้าไป

ดิเก น่าจะมาจากภาษามลายู "ดิเกร์" แปลว่าขับร้อง เดิมเป็นการสวดบูชาพระในทางศาสนาของอิสลาม ภายหลังเพี้ยนเสียงเป็นดิเก หรือยี่เก

(.....)

ดิเกทรงเครื่อง มีขึ้นหลังจากที่ดิเกถูกบทได้รับความนิยมน้อยลง มีผู้คิดปรับปรุงดิเกบันตน กับดิเกถูกบทมาผสมกัน แล้วแต่งตัวด้วยเครื่องแต่งกายประดับคิ่น มีเลื่อม แพรวพราวคังเช่นละครรำ และแสดงเป็นเรื่องราวยาวเหมือนละคร หรือ เรื่องจากพงศาวดารชาติต่างๆ เช่น สามก๊ก ชีตังชัน ราชาริราชันไคเวือง (พงศาวดารญวน) ภายหลังจึงมีผู้แต่งเรื่องทำนองจักรๆ วงศ์ๆ ขึ้นสำหรับแสดงดิเกโดยเฉพาะ

ปัจจุบันการแสดงต่างๆ ที่ยึดเป็นอาชีพจะต้องมีการจัดการด้านการตลาดที่เหมาะสม เพื่อที่จะสามารถประกอบอาชีพได้อย่างยั่งยืน ให้ถูกใจกับผู้ชม เนื่องจากยุคสมัยเปลี่ยนไป มีการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมตามวิวัฒนาการของสังคม

(.....)

.....(.....) กล่าวว่า สังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาทั้งรูปของวัตถุและจิตใจตลอดเวลา ทั้งนี้เพราะโลกก้าวเข้าสู่สังคมไร้พรมแดน การเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้งวดเร็วมาก เพราะความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มนุษย์จำเป็นต้องปรับตัวและเรียนรู้สิ่งที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว สามารถสรุปเป็นประเด็นใหญ่ ดังต่อไปนี้ คือ

2.2 จงลงรายการบรรณานุกรม พร้อมจัดเรียง รายการให้ถูกต้อง

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 3 จงจัดทำรายงานตามรูปแบบที่เป็นมาตรฐาน โดยเลือกเรื่องตามที่สนใจ 1 เรื่อง